

**بررسی جایگاه امامت و رهبری
در ظاهر و باطن از دیدگاه بریلویه**

عباس خسروی و مجید بگی

۱۳۹۸

سرشناسه : بگی، مجید، ۱۳۶۰ -

عنوان و نام پدیدآور: بررسی جایگاه امامت و رهبری در ظاهر و باطن از دیدگاه بریلویه/
مولفان مجید بگی، عباس خسروی؛ ویراستار موسی پوریافرانی.

مشخصات نشر: مشهد: رنگین کتاب، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۱۶ ص.

شابک: 978-622-6345-73-6 ۹۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: امامت — دیدگاه بریلویه

Imamate -- Views of Bareilly school (Islam)

امامت -- دیدگاه اهل سنت

Imamate -- Views of Sunnite

امامت -- احادیث اهل سنت

Imamate -- Hadiths (Sunnite)

بریلویه

Bareilly school (Islam)

شناسه افزوده: خسروی، عباس، ۱۳۵۹ -

رده بندی کنگره: ۵۲/۲۲۳BP

رده بندی دیویی: ۴۵۲/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۶۵۲۷۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

رنگین کتاب

بررسی جایگاه امامت و رهبری

در ظاهر و باطن از دیدگاه بریلویه

نویسنده: عباس خسروی و مجید بگی

ناشر: رنگین کتاب

صفحه آرا: سید حسین امجد

ویراستار: موسی پوریافرانی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

چاپ و صحافی: دقت

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۴۵-۷۳-۶

قیمت: ۹۰,۰۰۰ تومان

انتشارات رنگین کتاب: مشهد، خیابان آیت الله عبادی ۹۸، پلاک ۴، تلفن: ۰۹۰۱۲۰۶۵۵۲۳

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۳۳۰۴۲۸۱۸

فهرست مطالب

۹.....	پیش گفتار.....
۱۱.....	مقدمه.....
۱۳.....	پیشینه پژوهش.....

فصل اول

کلیات و مفاهیم

۲۰.....	مقدمه.....
۲۰.....	۱- بریلویه.....
۲۲.....	حیات علمی احمد رضا خان بریلوی.....
۲۴.....	آثار مهم احمد رضا خان.....
۲۵.....	مراکز مهم بریلویه.....
۲۵.....	بریلویه پس از احمد رضا خان.....
۲۹.....	شخصیت‌های مهم بریلوی.....
۲۹.....	نعیم الدین مرادآبادی.....
۲۹.....	امجد علی اعظمی.....
۳۱.....	محمد حشمت علی خان قادری.....
۳۱.....	ملک العلماء مولانا ظفرالدین بهاری.....
۳۲.....	مولانا مفتی احمد یار خان نعیمی.....
۳۳.....	مولانا عبدالحامد بدایونی.....
۳۴.....	پروفسور دکتر محمد مسعود احمد.....
۳۵.....	مولانا فیض احمد اویسی.....
۳۶.....	شاه احمد نورانی.....
۳۶.....	علامه دکتر ابوالخیر محمد زبیر صاحب‌زاده.....
۳۷.....	علامه محمد عبدالحکیم شرف قادری.....
۳۸.....	دکتر محمد طاهر قادری.....

۴۰	بریلویه از نگاه مخالفان.....
۴۳	جواب بریلویه به مخالفان.....
۴۳	مواضع بریلویه در مورد وهابیت.....
۴۵	پایگاه اجتماعی بریلویه.....
۴۶	رابطه بریلویه با شیعه.....
۴۸	آسیب‌ها و چالش‌ها.....
۵۰	وضعیت فعلی (جمعیت و جغرافیای سرزمینی).....
۵۱	مفهوم امامت.....
۵۲	معنای اصطلاحی امامت.....
۵۴	جایگاه امامت.....
۵۴	امامت از نگاه بریلویه.....

فصل دوم

بررسی دیدگاه بریلویه در مسئله امامت ظاهری

۵۷	مقدمه.....
۵۷	امامت ظاهری.....
۵۸	شیوه تعیین و نحوه انتصاب امام و خلیفه ظاهری.....
۵۹	شاخصه‌های خلیفه ظاهری.....
۶۰	دلایل بریلویه بر خلافت ظاهری.....
۶۰	ادله قرآنی بریلویه بر اثبات خلافت ظاهری.....
۶۲	نقد و بررسی استدلال بریلویه.....
۶۵	تبیین استدلال بریلویه:.....
۷۰	روایات مورد استناد بریلویه در اثبات خلافت ظاهری.....
۷۸	اجماع، دلیل بریلویه بر اثبات خلافت ظاهری.....
۹۳	افضلیت، دلیل بریلویه بر اثبات خلافت ظاهری.....
۹۳	ملاک‌های افضلیت از دیدگاه بریلویه.....

فصل سوم

بررسی دیدگاه بریلویه در مسئله امامت باطنی

۱۱۰	مقدمه.....
۱۱۰	امامت باطنی.....

شیوه تعیین و انتخاب امام و خلیفه باطنی.....	۱۱۱
شاخصه‌ها و ویژگی‌های خلافت و امامت باطنی.....	۱۱۲
عالم بودن.....	۱۱۲
علم غیب.....	۱۱۴
افضلیت.....	۱۱۶
شجاعت.....	۱۱۷
کرامت.....	۱۲۲
تصرف.....	۱۲۴
غوثیت.....	۱۲۴

فصل چهارم

مناقب اهل بیت علیهم‌السلام در نگاه بریلویه

مقدمه.....	۱۳۰
دلایل بریلویه بر افضلیت اهل بیت.....	۱۳۱
علی علیه‌السلام اولین خلیفه باطنی.....	۱۳۵
مناقب علی علیه‌السلام از نگاه بریلویه.....	۱۳۶
مناقب فاطمه علیها‌السلام از نظر بریلویه.....	۱۴۴
جایگاه حسنین علیهما‌السلام در نزد بریلویه.....	۱۴۸
امام حسن علیه‌السلام دومین خلیفه باطنی.....	۱۵۰
امام حسین علیه‌السلام سومین خلیفه باطنی.....	۱۵۰
یزید از نگاه بریلویه.....	۱۵۶
امامان دیگر از دیدگاه بریلویه.....	۱۵۷

فصل پنجم

جایگاه امام مهدی علیه‌السلام از دیدگاه بریلویه

مقدمه.....	۱۶۱
بخش اول: بشارت‌ها.....	۱۶۲
الف: مهدی در قرآن از دیدگاه بریلویه.....	۱۶۲
ب: مهدی در سنت.....	۱۶۷
(۱) بشارت رسول خدا ۹۱ به ظهور امام مهدی علیه‌السلام	۱۶۷
بشارت امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام به ظهور امام مهدی علیه‌السلام	۱۶۸

- بخش دوم: ویژگی‌ها و شرایط ظهور از دیدگاه بریلویه..... ۱۶۹
- مکان و زمان ظهور از دیدگاه بریلویه..... ۱۷۵
- انقلاب ایران زمینه ساز ظهور..... ۱۷۸
- امام مهدی علیه السلام جامع خلیفه ظاهر و باطن..... ۱۷۹
- دیدگاه بریلویه در مورد ولادت امام مهدی علیه السلام..... ۱۸۰
- نقد دیدگاه معتقدین به عدم ولادت امام مهدی علیه السلام در بریلویه..... ۱۸۱
- مخفی بودن ولادت امام مهدی علیه السلام..... ۱۹۱
- محل ولادت امام زمان علیه السلام..... ۱۹۲
- بخش سوم: ویژگی‌های حکومت امام مهدی علیه السلام و برکات عصر ظهور..... ۱۹۲
- الف) تشابه سیره امام مهدی علیه السلام به پیامبر..... ۱۹۲
- ب) عدالت..... ۱۹۲
- ج) رفاه و آسایش عمومی..... ۱۹۴
- د) احساس بی‌نیازی مردم از نعمت‌های مادی و معنوی..... ۱۹۴
- ویژگی‌های فردی امام مهدی از دیدگاه بریلویه..... ۱۹۵
- نتیجه‌گیری..... ۱۹۸
- منابع و مآخذ..... ۲۰۲
- الف: منابع بریلویه..... ۲۰۲
- ب: منابع دیگر..... ۲۰۶

پیش گفتار

امامت و رهبری از مهم‌ترین مسائل سرنوشت ساز تاریخ اسلام است که از سوی علمای اهل سنت نیز مورد توجه قرار گرفته است. در میان اهل سنت بریلویه نگاه ویژه‌ای به موضوع امامت دارند؛ چراکه برای امامان دوازده‌گانه شیعه قائل به خلافت و ولایت باطنی هستند. بریلویه معتقدند خلافت و جانشینی پس از پیامبر اسلام ﷺ بر دو قسم است: ظاهری و باطنی. خلافت ظاهری انتخابی بوده و انتخاب امام را بر عهده مردم می‌دانند که با حکومت شیخین شروع شده، پس از عمر و عثمان، علی علیه السلام جانشین آن حضرت است. بریلویه با استناد به آیات، روایات، اجماع و افضلیت، دلایلی بر خلافت ظاهری بیان کرده‌اند که مورد نقد این رساله قرار می‌گیرد. از نگاه آنان خلافت باطنی انتصابی است که از علی علیه السلام شروع شده تا امام مهدی علیه السلام. بریلویه با استناد به حدیث غدیر معتقدند که علی علیه السلام به عنوان اولین امام و خلیفه باطنی است و آن حضرت نه تنها دارای مقام ولایت هستند؛ بلکه وارث حکمت، قطیبت و علم رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می‌باشند. بعد از آن حضرت، این مقامات به اهل بیت و امامان پس از ایشان تا امام مهدی علیه السلام رسیده است. از دیدگاه بریلویه، شیوه تعیین امامت و خلافت باطنی، انتصابی است و مردم در تعیین امام و خلیفه باطنی نقشی ندارند و انتخاب ایشان از سوی خداوند متعال است. از نگاه آنان امامت باطنی دارای همان جایگاهی است که شیعه برای امامان خود قائل است و معتقدند که امام باطنی باید دارای این شاخصه‌ها باشد: عالم بودن، علم غیب، افضلیت، شجاعت، کرامت، تصرف و غوثیت. امام مهدی علیه السلام در نگاه بریلویه دارای جایگاه ویژه‌ای است و آن امام را به عنوان آخرین امام

و خلیفه ظاهری و باطنی می‌دانند و معتقدند که آن حضرت هم خاتم ولایت خواهد بود و هم آخرین امام و خلیفه برای امت. لذا آن حضرت را به عنوان آخرین ولی خدا و اولی الامر دانسته‌اند. امام مهدی علیه السلام از دیدگاه آنان، بشارت برای مظلومین جهان است که جهانی شدن و حاکمیت اسلام و صالحان توسط آن حضرت عملی خواهد شد. از دیدگاه بریلویه حضرت مهدی علیه السلام مرجع تمام اولیا خواهند بود و اولیای الهی در سراسر جهان به ایشان اقتدا می‌نمایند. اما بریلویه قائل به عدم ولادت آن حضرت هستند که این قسمت از تفکر آنان مورد نقد این اثر قرار خواهد گرفت. در این اثر جایگاه امامت و رهبری در ظاهر و باطن بر اساس نگاه بریلویه و مستندات ایشان، مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و به این نتیجه رسیده است که بریلویه در این زمینه، دارای اشتراکات فراوانی با مذهب شیعه است که تقویت این مشترکات نقش زیادی در وحدت بین مذاهب اسلامی خواهد داشت.